

ห่วงแห่งคิดคำนึง

Twofa ลังโวลี

พลังบริสุทธิ์..สำนึกสะอาด

ภาพลักษณ์อันอ่อนน้อม และได้แต่ 'วิงวอน' ของนักศึกษากลุ่มหนึ่ง ที่กลับกลายมาเป็นภาพประทับใจในเวลาสั้น

ทำให้หอดคิดถึงนักศึกษาที่รวมพลังกันลงไปช่วยชาวบ้านน้ำเสีย คัดค้านการทำนาเกลือสินเธาว์ จนทำให้น้ำเสียเว้คิมที่ อ.บรบือ จ.มหาสารคาม เมื่อหลายปีก่อนไม่ได้

ครั้งนั้น กลุ่มของ นพ.เปรมศักดิ์ เพียยุระ อดีตนักการเมืองชื่อดัง สมัยยังเป็นนักศึกษา และนักศึกษาจากคณะกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 16 สถาบัน (คอทส.) คือ พลังบริสุทธิ์ ที่ช่วยทำให้สังคมเชื่อมั่นว่า การชุมนุมของชาวบ้านไม่มีกลุ่มผลประโยชน์อยู่เบื้องหลัง โดยเฉพาะ คณะกรรมการอนุรักษ์

“แม้จะดูมองว่า
กลุ่มนักศึกษากำลัง
สร้างภาพเพื่อให้ตำรวจ
เป็นฝ่ายผิด แต่กว่า
ด้วยพลังอันบริสุทธิ์
และจิตสำนึกช่วยเหลือสังคม
อย่างจริงใจ พวกเขา
จึงเอาชนะสายตาคอคติได้”

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 16 สถาบัน ถ้ายังติดตามปัญหาการสร้างเขื่อนแม่วงก์ ก็จะทำให้เห็นว่า อดีตนักศึกษากลุ่มนี้ มีการเคลื่อนไหวอยู่เหมือนกัน โดยมีการออกแถลงการณ์ในนาม กลุ่มอดีตนักศึกษาที่เคยทำกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 16 สถาบัน (17 เม.ย. 2555) เพื่อคัดค้านการสร้างเขื่อนแม่วงก์

เพราะเห็นว่าโครงการนี้จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อความสมดุลทางระบบนิเวศ การสูญพันธุ์ของสัตว์ป่าหายาก การสูญเสียผืนป่าธรรมชาติที่เหลืออยู่น้อยเต็มที โดยเฉพาะป่าสักทองธรรมชาติหลายหมื่นต้น จึงมีข้อเสนอต่อสาธารณชนและรัฐบาล

สรุปว่า **หนึ่ง** - ให้ยกเลิกมติ ครม. วันที่ 10 เมษายน 2555 ที่ให้ก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์ และ **สอง** - ให้สร้างกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจัง เลิกความคิดการแก้ปัญหาแบบไร้ทางเลือกให้แก่คนในสังคม

เขื่อนแม่วงก์ เดียวกันกับที่ **ศศิณ เฉลิมลาม** เลขาธิการมูลนิธิสืบ นาคะเสถียร เดินเท้าประท้วง และเรียกจิตสำนึกจากคนเมือง ระยะทาง 388 กิโลเมตร ให้ร่วมห่วงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

0 0 0

ความน่าสนใจในการร่วมกับชาวบ้านต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในนาม 'กลุ่มดาวดิน' อาจอยู่ที่ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่เข้าร่วม กับคณะที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย ก็จริง

ถ้าจะบอกว่า การต่อสู้ร่วมกับชาวบ้านก็คือ ภาคปฏิบัติอย่างหนึ่งในวิชาที่เรียน ก็คงไม่ผิดนัก ดังนั้น สิ่งที่นักศึกษาเหล่านี้จะได้ นอกจากการได้สร้างสรรค์จริย

สังคมร่วมกับภาคส่วนอื่นแล้ว เนื้อหาที่ต่อสู้ร่วมกับชาวบ้าน ยังช่วยให้พวกเขาได้มุมมอง และสัมผัสกับความเป็นจริง ก่อนที่จะนำเอาวิชาความรู้ออกไปประกอบอาชีพอย่างมีความเชื่อมั่นในตัวเองอีกด้วย

แต่เหนืออื่นใด คือ **วิธีคิด** ที่จะทำให้การประท้วงเรียกร้องของชาวบ้านสำเร็จ โดยที่ไม่ต้องสูญเสียเลือดเนื้อ และชีวิต

เหมือนการทำมือปืนในพักหลังที่มักนำไปสู่ความรุนแรงของทั้งผู้ชุมนุมประท้วงและเจ้าหน้าที่ตำรวจ แทนที่จะทำให้สังคมได้เรียนรู้ปัญหาไปพร้อมกัน กลับยิ่งสร้างมิติที่แตกแยก และเคียดแค้นต่อกันเข้าไปใหญ่จนที่สุด กลายเป็นการไม่ยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน และไม่ยอมรับกันที่สุดในที่สุด

อย่างภาพลักษณ์ที่ออกมา เมื่อวันที่ 4 กันยายน และวันที่ 8 กันยายน ก็จะได้ชัดแล้วว่า กลุ่มนักศึกษา ช่วยทำให้มือปืนต่อต้านการสัมปทานเหมืองทองคำ ที่จังหวัดเลย ได้รับความสนใจ โดยที่ไม่ต้องจุดกระแสรุนแรงแต่อย่างใด

ทั้งนี้ แม้ว่านักศึกษากลุ่มนี้จะใช้ชื่อยุทธการว่า 'ยุทธการหมี่ดำ 12' โดยใช้ นักศึกษาผิวคล้ำ 12 คน เข้าไป 'วิ่งวอน' ร้องขอความเห็นใจจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่ให้ใช้ความรุนแรงกับชาวบ้าน ขณะปฏิบัติหน้าที่ตามแผน 'กรกฎ 52' โดยมีโล่และกระบองครบมือ

ที่สำคัญ ยุทธวิธีนี้ มีคำอธิบายว่า 'อ่อนชนะแข็ง' แม้จะถูกมองว่า กลุ่มนักศึกษากำลังสร้างภาพเพื่อให้ตำรวจเป็นฝ่ายผิด แต่ทว่าด้วยพลังอันบริสุทธิ์ และจิตสำนึกช่วยเหลือสังคมอย่างจริงจัง พวกเขาจึงเอาชนะสายดาที่อคติได้

สำหรับการประท้วง เริ่มคุกรุ่นมาตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน โดยกลุ่มคนรักบ้านเกิดปิดถนนสี่แยกทางเข้าหมู่บ้านนาหนองบง

ตัดกับทางเข้าเหมืองทองคำของ บริษัท ฟุงคำ จำกัด เพื่อจัดงาน 'ทำบุญอุทิศทำต่อชะตาภูษาป่าบอน หาบคอนภูเหล็ก' ปิดทางไปเวที่รับฟังความคิดเห็นเรื่องการเปิดพื้นที่ประทานบัตรแปลงใหม่ของบริษัท พื้นที่กว่า 10,000 ไร่ ใน ต.นาโง อ.เมือง จ.เลย ที่จะเริ่มขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 8 กันยายน นั้นเอง

"มีการปล่อยข่าวว่า กลุ่มชาวบ้านที่ต่อต้านเหมืองทองคำเป็นพวกหัวรุนแรง เป็นพวกก่อความไม่สงบ จ้างนักศึกษาหัวละหมื่น ทางตำรวจมีคำสั่งด่วนที่สุดให้ใช้ แผนกรกฎ 52 ทั้งโล่ทั้งกระบองพร้อมรับมือม็อบ พวกเรามาคิดว่า ยังไงเวทีนี้เขาก็ต้องผ่านไปจนได้ หากกลุ่มชาวบ้านใช้ยุทธการม็อบแบบเดิมๆ โอกาสจะปะทะและเกิดความสูญเสียมีมาก เราไม่อยากให้เป็นเช่นนั้น

"เราแค่ต้องการให้ทางราชการ ทางบริษัททำเหมือง และคนทั่วไปรู้ว่าชาวบ้านในพื้นที่เดือดร้อนจากมลพิษ ต้องการให้หยุดการทำเหมืองทองคำให้ตกลงกันว่าจะเคลื่อนไหวแบบสันติ จึงเกิดยุทธการหมี่ดำ 12 ขึ้น" ฝ่ นักศึกษามข. ที่อยู่ในเหตุการณ์ เล่า

และจากรูปแบบการปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามยุทธวิธี 'อ่อนเอาชนะแข็ง' ภาพนักศึกษาคุกเข่าพนมมือต่อหน้าตำรวจควบคุมฝูงชน ท่ามกลางสายฝนพราว จึงถือเป็นภาพประทับใจแห่งปีของการต่อสู้เพื่อสังคมก็ว่าได้

แล้วที่นำทาคำความรู้จักอย่างยิ่ง ก็คือ นักศึกษากลุ่มนี้นั้นเอง ซึ่งส่วนใหญ่ศึกษาอยู่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มข.) และเคลื่อนไหวในนามของกลุ่ม 'ดาวดิน' นอกจากนั้น ยังมีนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มาร่วมด้วย

สำหรับกลุ่มดาวดิน ชื่อเต็มคือ 'กลุ่มเผยแพร่กฎหมายสิทธิมนุษยชนเพื่อสังคม' ก่อตั้งมาได้ 10 ปีแล้ว ตั้งแต่ นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มข. รุ่น 1 ต่อมาช่วงปี 2547 ได้จัดทำ 'วารสารดาวดิน' สะท้อนปัญหาของชาวบ้าน จึงกลายเป็นชื่อใหม่ที่ไม่เป็นทางการ

ที่น่าสนใจ พวกเขาเคยเคลื่อนไหวทำนองนี้มานับสิบครั้ง เคยถูกจับกุมข้อหาขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่มาแล้ว โดยสมาชิกกลุ่มที่กำลังศึกษาอยู่มีเพียง 20 คน แต่มีรุ่นพี่ที่เรียนจบไปแล้ว ช่วยก่อตั้ง 'ศูนย์กฎหมายสิทธิมนุษยชนเพื่อสังคม' สนับสนุนการต่อสู้ของชาวบ้าน

สิ่งสำคัญที่สะท้อนให้เห็น จึงไม่เพียงความขัดแย้งระหว่างอำนาจรัฐและกลุ่มผลประโยชน์กับชาวบ้านและนักศึกษาเท่านั้น หากแต่พลังบริสุทธิ์ของนักศึกษากลุ่มนี้ และวิธีคิดที่เอามาใช้ต่อสู้ เพื่อให้คำว่า 'สันติวิธี' มีความหมายนั้นก็นับว่าสำคัญไม่แพ้กันด้วย ■